

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА НОВИ ГРАД
НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКА УПРАВА
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРИВРЕДУ И ПОЉОПРИВРЕДУ

АНАЛИЗА ТЕКСТИЛНОГ СЕКТОРА У НОВОМ ГРАДУ

УВОД

Индустрија текстила, коже и обуће је хетерогена дјелатност која обухвата различите производе, полупроизводе и материјале за даљу производњу, те обухвата сљедеће области:

- Производња текстилних предива и тканина
- Производња одијевних предмета, дораде и бојења крзна
- Производња коже и предмета од коже и обуће

Текстилна и индустрија одјеће заузимају важно мјесто у привреди БиХ с обзиром на дугогодишњу традицију, значајан број запослених и односа са европским и свјетским партнерима. Упркос динамичним изазовима свјетског тржишта, текстилна индустрија и даље опстаје.

Индустрија текстила и производа од текстила као значајан сегмент прерађивачког сектора радно је интензивна и ниско акумулативна грана индустрије. Запошљава претежно женску радну снагу и доприноси ублажавању проблема незапослености, иако су просјечне плате у овом сектору ниже у односу на остале прерађивачке гране индустрије. Производња је углавном базирана на лон пословима (услуга кројења, шивања, дораде, монтажа) за иностране partnere са врло малим учешћем производње властитих производа.

Текстилна индустрија је увозно зависна у смислу увоза репроматеријала који се углавном не производи у Републици Српској и Босни и Херцеговини. Ова грана привреде биљежи веома добре извозне резултате, иако доминантно мјесто заузима унутрашња дорада и обрада односно лон-послови.

Посебан проблем у БиХ представља непостојање базне производње (производње сировина и полупроизвода) због чега пословање домаћих фирми у цјелости зависи од партнера који су углавном из земаља ЕУ. Они обезбјеђују тржиште, материјал, прибор, моделе и све остало што је потребно за производњу.

Текстилни сектор је област која је најмање профитабилна и која у највећем дијелу чини само услуге кројења и шивања и нема властити производни програм. Неки од проблема са којима се сусрећу привредни субјекти су поуздано тржиште, обртни капитал, нелојално тржиште - велика понуда робе из Кине, двоструко царињење репроматеријала и готових производа (царине се плаћају приликом увоза репроматеријала и приликом извоза готових производа), недостатак школованог кадра, велики број боловања радница, неповољни кредити и сл.

Рјешавањем ових суштинских проблема који оптерећују и основно функционисање и одржавање производње отвара се простор за даљи развој и софистицирање активности попут улагања у маркетинг, дизајн, образовање, продор на нова тржишта са властитим брендovima, итд.

Основне предности ове индустријске гране су биле (и остале):

- Висок ниво квалитета производа и услуга,
- Квалификованост и ниски трошкови радне снаге,
- Географски положај који омогућује брзо реаговање на тржишне и друге захтјеве,
- Значајни производни капацитети територијално добро позиционирани,
- Производна традиција, индустријска култура и добар углед у свијету.

ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА

Табела бр. 1: Финансијски показатељи пословања у области производње текстила и текстилних производа у Новом Граду

Година	Број предузећа	Укупан приход	Просјечан број радника
2017	10	4.542.028,00 КМ	253
Учешће у прерађивачкој инд.	20%	11,20%	41,75%
Учешће у укупном пословању	6,62%	2,31%	15,21%
2018	11	5.563.029,00 КМ	306
Учешће у прерађивачкој инд.	22,45%	12,02%	46,79%
Учешће у укупном пословању	7,28%	2,51%	17,68%
2019	11	5.524.219,00 КМ	335
Учешће у прерађивачкој инд.	23,91%	12,41%	47,52%
Учешће у укупном пословању	7,64%	2,25%	19,07%

Извор: АПИФ

Према подацима Агенције за посредничке, информатичке и финансијске послове (АПИФ) у 2019. години је било 11 привредних друштава са 335 радника и укупним приходом од 5.524.219,00 КМ. По броју запослених, учешће овог сектора у укупном броју запослених у привредним друштвима износио је 19,07%. По оствареном приходу, учешће овог сектора у укупном приходу износило је 2,25%.

Посматрајући по годинама, текстилни сектор у 2018. години биљежи раст прихода за 22,48% у односу на 2017. годину као и раст броја радника за 20,95%. У 2019. години текстилни сектор биљежи благи пад прихода за 0,70% у односу на 2018. годину и раст броја радника за 9,48%.

Овај сектор позитивно послује, али су његова стопа добити и поврат на имовину прилично ниски, а нешто више од трећине од укупне производње се пласира на страно тржиште. Овдје се углавном ради о тзв „лон“ пословима, гдје се у суштини само изнајмљује радна снага.

Табела бр. 2.: Преглед оствареног прихода привредних друштава из области производње текстила и текстилних производа у Новом Граду

Р. бр.	Назив привредног субјекта	Област дјелатности	Укупан приход 2017. г. (у КМ)	Укупан приход 2018. г. (у КМ)	Укупан приход 2019. г. (у КМ)
1.	„LD-CORD“ д.о.о.	Производња одјеће	122.159	115.508	110.181
2.	„JELENA-S“ д.о.о.	Производња одјеће	581.665	473.852	161.349
3.	„SANA-ELVIS“ а.д.	Производња одјеће	1.700.254	1.878.301	1.965.429
4.	„СТОЈАКОВИЋ“ д.о.о.	Производња текстила	234.726	215.882	230.772
5.	„KORS-3000“ д.о.о.	Производња	387.289	446.070	463.840

		текстила			
6.	„PADRINO-BP“ д.о.о.	Производња одјеће	457.217	470.652	499.305
7.	„ĐURIĆ TEKSTIL“ д.о.о.	Производња одјеће	108.508	58.295	0
8.	„KIKА-KK“ д.о.о.	Производња одјеће	836.535	770.384	409.814
9.	„FIBES“ д.о.о.	Производња одјеће	113.675	70.912	107.265
10.	„VASTIL“ д.о.о.	Производња одјеће	0	966.812	1.474.709
11.	„ACTION-TEX SERVIS“ д.о.о.	Производња одјеће	-	96.361	101.555
УКУПНО ТЕКСТИЛНИ СЕКТОР			4.542.028	5.563.029	5.524.219
УКУПНО ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА			40.549.531	46.285.595	44.525.906
УКУПНО			195.862.131	221.237.166	245.993.506

Извор: АПИФ

У дјелатности производње текстила и текстилних производа најзначајнија привредна друштва су А.Д. "САНА-ЕЛВИС", „ВАСТИЛ“ д.о.о. и „PADRINO-BP“ д.о.о.. Ова привредна друштва са 3.939.443 КМ учествују са 71,31% у укупном приходу текстилне индустрије.

Табела бр. 3.: Преглед просјечног броја запослених привредних друштава из области производње текстила и текстилних производа у Новом Граду

Р. бр.	Назив привредног субјекта	Област дјелатности	Просјечан број запослених 2017. г.	Просјечан број запослених 2018. г.	Просјечан број запослених 2019. г.
1.	„LD-CORD“ д.о.о.	Произ. одјеће	6	6	4
2.	„JELENA-S“ д.о.о.	Произ. одјеће	51	43	38
3.	„SANA-ELVIS“ а.д.	Произ. одјеће	112	112	113
4.	„СТОЈАКОВИЋ“ д.о.о.	Произ. текстила	2	2	2
5.	„KORS-3000“ д.о.о.	Произ. текстила	33	36	37
6.	„PADRINO-BP“ д.о.о.	Произ. одјеће	34	32	39
7.	„ĐURIĆ TEKSTIL“ д.о.о.	Произ. одјеће	8	7	0
8.	„KIKА-KK“ д.о.о.	Произ. одјеће	2	2	2
9.	„FIBES“ д.о.о.	Произ. одјеће	4	3	3
10.	„VASTIL“ д.о.о.	Произ. одјеће	1	57	91
11.	„ACTION-TEX SERVIS“ д.о.о.	Произ. одјеће	-	6	6
УКУПНО ТЕКСТИЛНИ СЕКТОР			253	306	335
УКУПНО ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА			606	654	705
УКУПНО			1.663	1.731	1.757

Извор: АПИФ

ПОСЛОВАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИКА ИЗ ОБЛАСТИ ПРОИЗВОДЊЕ ТЕКСТИЛА И ТЕКСТИЛНИХ ПРОИЗВОДА

Према подацима из Регистра предузетника Одјељења за привреду и пољопривреду Општинске управе општине Нови Град, на подручју општине Нови Град на дан 31.12.2019. године било је регистровано укупно 8 кројачких радњи.

Табела бр. 4: Преглед броја самосталних предузетника по годинама

ПОДРУЧЈЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	2017. г.	2018. г.	2019. г.
Предузетници - кројачке радње	7	8	8
Предузетници - прерађивачка индустрија	46	48	49
ПРЕДУЗЕТНИЦИ - УКУПНО	447	420	423

Извор: Одјељење за привреду и пољопривреду

Табела бр. 5: Преглед самосталних предузетника из области производње текстила и текстилних производа

Р.бр.	НАЗИВ ПРЕДУЗЕТНИКА	НАЗИВ ПРЕТЕЖНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ
1.	Занатско производна, услужна и трговинаска радња "ELEGANT" Јелка Бундало с.п. Нови Град	Производња остале спољашње одјеће
2.	"В i В" Чавић (Драган) Бранислава с.п.	Производња остале спољашње одјеће
3.	Занатско производна радња "TK FASHION" Бошко Томић с.п., Нови Град	Производња остале спољашње одјеће
4.	Занатско производна радња "SAN" Милорад Црнобрња с.п. Нови Град	Производња остале спољашње одјеће
5.	Кројачка радња "ММ" Нада Маран с.п. Нови Град	Производња остале спољашње одјеће
6.	Кројачка радња "PLAVTEX", Бојана Катушић с.п. Нови Град	Производња рубља
7.	Кројачка дјелатност "Z.U.S", Ерсан Абдулахи с.п. Нови Град	Производња готових текстилних производа, осим одјеће
8.	Занатско-производна радња "BLAGOJEVIĆ" Миле Благојевић с.п. Нови Град, Ј "ŠIVAONA" Нови Град	Производња кожне одјеће

Извор: Одјељење за привреду и пољопривреду

СПОЉНОТРГОВИНСКА РАЗМЈЕНА

Према подацима Вањскотрговинске коморе БиХ, учешће укупног увоза текстила и текстилних производа, обуће, шешира и сл. у односу на укупан увоз општине Нови Град у 2019. години износио је 24,48%. Учешће укупног извоза текстила и текстилних производа, обуће, шешира и сл. у односу на укупан остварени извоз општине Нови Град у 2019. години износио је 58,11%.

Табела бр. 6: Преглед спољнотрговинске размјене текстила и производа од текстила, обућа, шешира и сл. (износи у КМ)

СЕКТОРИ	Извоз	Извоз	Извоз	Увоз	Увоз	Увоз
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Текстил и произ. од текстила	9.892.552	19.199.717	22.048.934	7.333.094	17.510.349	19.270.986
Обућа, шешири, капе и остале покривке за главу	133.509	87.377	93.090	148	53.087	60.303
УКУПНО	10.026.061	19.287.094	22.142.024	7.333.242	17.563.436	19.331.289
УКУПНО остварена спољнотрговинска размјена	23.390.269	36.878.347	38.106.222	62.178.877	81.447.090	78.972.487
Учешће %	42,86	52,30	58,11	11,79	21,56	24,48

Извор: Вањскотрговинска комора БиХ

Посматрајући по годинама, текстилни сектор у 2018. години биљежи раст извоза за 92,37% у односу на 2017. годину и раст увоза за 139,50%. У 2019. години текстилни сектор биљежи раст извоза за 14,80% у односу на 2018. годину и раст увоза за 10,07%.

Најзначајнији извозни производи у 2019. години били су: одјећа и прибор за одјећу - плетени или хеклани производи (18.647.212,00 КМ) и одјећа и прибор за одјећу, осим плетених и кукичаних производа (3.376.580,00 КМ) и др. Партнери у извозу били су: Италија, Њемачка, Словенија и Хрватска.

Најзначајнији увозни производи у 2019. години били су: одјећа и прибор за одјећу - плетени или хеклани производи (13.289.537,00 КМ), плетени или кукичани материјали (2.572.028,00 КМ). Најзначајније земље партнери у увозу су: Њемачка, Италија, Словенија и Хрватска.

ПОДАЦИ О НЕЗАПОСЛЕНОСТИ

Према подацима Завода за запошљавање Републике Српске од 31.12.2019. године, на евиденцији је било укупно 26 активно незапослених лица текстилне струке (КВ и ССС).

На евиденцији ЗЗРС - Биро Нови Град има и значајан број пасивно незапослених лица текстилне струке, који се воде на евиденцији ради остваривања других права, а прије свега права на здравствено осигурање.

Током 2019. године, са евиденције ЗЗРС - Биро Нови Град брисано је 33 активно незапослених лица ове струке ради запослења.

Табела бр. 7.: Преглед броја активно незапослених текстилне струке и укупно запослених у 2019. години

ЗАНИМАЊЕ	СТАЊЕ АКТИВНЕ ПОНУДЕ НА ДАН 31.12.2019. Г.	ЗАПОСЛЕНО У 2019. Г.
Текстилна - НСС	1	0
Текстилна - КВ	22	27
Текстилна - ССС	2	6
Текстилна - ВКВ	0	0

Текстилна - ВШС	1	0
Текстилна - ВСС	0	0
Текстилна - УКУПНО	26	33
УКУПНО НЕЗАПОСЛЕНИХ	808	822

Извор: ЗЗРС

Стратегија даљег развоја ове индустријске гране је у преласку са послова дораде, односно „лон“ послова за иностране партнере, на развој властитих брендова и колекција са препознатљивим робним маркама, покретање базне и индустрије пратећих материјала, те остварење што веће конкурентности како на домаћем тако и на захтјевном иностраном тржишту.

Најновији трендови у развоју индустрија у Европској унији, па тако и у овој бранши, крећу се према развоју производних процеса, побољшању квалитета производа и заштите околиша у различитим процесима, али и у финалним производима.

ПРОФИЛ „САНА-ЕЛВИС“ А.Д. НОВИ ГРАД

У области текстилне производње најзначајније привредно друштво по укупно оствареном приходу и броју радника је привредно друштво „Сана-Елвис“ а.д. Нови Град. Ово привредно друштво има вишедеценијско пословно искуство у текстилној индустрији. Нови успон предузећа почиње 2001. године, а након извршене приватизације почело је освајање нових тржишта и развој нових производа.

Производи овог привредног друштва продају се у свим већим робним кућама на подручју Босне и Херцеговине и дијелу тржишта Србије. Успјешна приватизација предузећа је извршена 2005. године. Већински пакет акција су откупили радници и руководство предузећа, а удио у власништву имају пензионери фонд у износу 7,9% и фонд за реституцију у износу 3,9%.

Предузеће је до 1991. године пословало у саставу холдинга "Сана" Нови Град, запошљавало око 3000 радника, те своје капацитете пласирало на тржиште тадашње Југославије и Европе.

Застој у развоју, од 1991.године до 2001. године, је утицао на пад производње и смањење броја запослених. Застој у производњи је искориштен за анализе свјетског тржишта и припреме за нови пословни успон. Поновни успон почиње 2001. године. Производња је покренута са 85 запослених радника, уз стално проширење понуде и освајање нових тржишта. Са повећањем производње стварају се услови за запошљавање нових радника. Предузеће „Сана-Елвис“ је подијељено на четири организационе јединице и организовано према савременим стандардима за текстилну индустрију.

Савремена организација предузећа и модерна технологија омогућавају ефикасно обављање дјелатности предузећа. Понуда предузећа обухвата производњу и промет

текстилних производа, дизајнерске услуге, услужне дјелатности за иностране партнере, као и понуду нових производа.

Пословна оријентација на задовољног купца је важан дио вишедеценијске пословне традиције. Нови производи су савремен начин прилагођавања честим промјенама у модној индустрији. Сви производи се израђују од материјала доказаног квалитета, на савременим машинама.

Основна дјелатност предузећа „Сана-Елвис“ А.Д. је прерада текстила и производња квалитетне и савремене одјеће за све генерације. Предузеће своје услужне дјелатности изводи на основу наруџбе купаца, који су претежно са подручја Њемачке, Италије и других европских земаља. За стране купце се пружају различите услуге, нарочито шивење. Поред услужних дјелатности предузеће има богату понуду производа из властитог производног програма.

Предузеће је претежно усмјерено на извоз и пословање са страним партнерима, чиме се упошљава 70% капацитета. Поред оријентације на извоз значајни напори се усмјеравају на развој властите производње и израду властитог производног програма. Властита производња оригиналних одијевних предмета упошљава 30% капацитета предузећа.

Пословни циљеви су усмјерени на повећање властите производње и излазак на страна тржишта са властитим производима. У понуди предузећа се налази широк асортиман производа за све генерације:

- Модно рубље – мушко, женско и дјечије;
- Спаваћи програм – мушки, женски и дјечији;
- Мајице – мушке, женске и дјечије су прилагођене потребама и различитим годишњим добима.

Властити производи су намијењени пробирљивим купцима. Модни трендови се уважавају уз очување стилских особености и препознатљивог квалитета производа.

Предузеће „Сана-Елвис“ посједује властите машине и алате за обављање дјелатности у текстилној индустрији. Савремена технологија омогућава производњу, паковање и доставу, Машине су таквог квалитета да се могу испоштовати сви стандарди у текстилној индустрији и постићи изузетно висок квалитет производа.

Пословни циљеви предузећа су засновани на даљем развоју властите производње.

Адреса: Сводна бб, 79 229 Нови Град

Телефони: 052-776-226; Централа: 052-776-740; Директор: 065-674-459

Веб адреса: www.sana-elvis.com

Емаил адреса: info@sana-elvis.com

sanelvis@teol.net

КОНТАКТИ ПРИВРЕДНИХ СУБЈЕКТА ИЗ ОБЛАСТИ ПРОИЗВОДЊЕ ТЕКСТИЛА И ТЕКСТИЛНИХ ПРОИЗВОДА

Табела бр. 8.: Контакт информације привредних друштава из области производње текстила и текстилних производа

Р. бр.	Назив привр. субјекта	Контакт особа	Број телефона	Е-маил адреса	Веб адреса
1.	„LD-CORD“ д.о.о.	Петар Личина	052/751-945	-	-
2.	„JELENA-S“ д.о.о.	Нада Бабић Јелена Бабић	052/720-180	jelena-09@teol.net	-

			065/689-876		
3.	„SANA-ELVIS“ а.д.	Мира Лазић	052/776-226 065/674-459	info@san-elvis.com	www.sana-elvis.com
4.	„STOJAKOVIĆ“ д.о.о.	Љубомир Стојаковић	052/753-325	stojakovicdoo@poen.net	-
5.	„KORS-3000“ д.о.о.	Мирко Пилиповић	052/775-446 065/874-365	kors3000@gmail.com	-
6.	„PADRINO-BP“ д.о.о.	Бојан Плавшић	052/751-014 065/516-635	padrino.ng@gmail.com	-
7.	„ĐURIĆ TEKSTIL“ д.о.о.	Милан Ђурић	052/751-161	djurictektstil@teol.net	-
8.	„KIKА-KK“ д.о.о.	Кристина Калинић	065/910-011	-	-
9.	„FIBES“ д.о.о.	Зоран Бурсаћ	065/663-655	-	-
10.	„VASTIL“ д.о.о.	Vasco Fagari Мирослав Станковић	065/938-497	-	-
11.	„ACTION-TEX SERVIS“ д.о.о.	Roberto Tiatto	065/003-145	agencijaknezevic@yahoo.com	-

Извор: АПИФ

Табела бр.9: Контакт информације самосталних предузетника из области произвође текстила и текстилних производа

Р.бр.	НАЗИВ ПРЕДУЗЕТНИКА	Контакт особа	Број телефона
1.	Занатско производна, услужна и трговинаска радња "ELEGANT" Јелка Бундало с.п. Нови Град	Јелка Бундало	065/589-955
2.	"В i В" Чавић (Драган) Бранислава с.п.	Бранислава Чавић	065/589-960
3.	Занатско производна радња "TK FASHION" Бошко Томић с.п., Нови Град	Бошко Томић	052/751-557 065/827-622
4.	Занатско производна радња "SAN" Милорад Црнобрња с.п. Нови Град	Милорад Црнобрња	
5.	Кројачка радња "MM" Нада Маран с.п. Нови Град	Нада Маран	052/752-355
6.	Кројачка радња "PLAVTEX", Бојана Катушић с.п. Нови Град	Бојана Катушић	065/269-323
7.	Кројачка дјелатност "Z.U.S", Ерсан Абдулахи с.п. Нови Град	Ерсан Абдулахи	066/499-503
8.	Занатско-производна радња "BLAGOJEVIĆ" Миле Благојевић с.п. Нови Град, Ј "ŠIVAONA" Нови Град	Миле Благојевић	065/403-668

Извор: Одјељење за привреду и пољопривреду